

Pojasnila Informacijskega pooblaščenca glede uvajanja videonadzora na javnih površinah v lokalnih okoljih

Na podlagi informacij v povezavi s problematiko vzpostavljanja videonadzornih sistemov na javnih površinah v lokalnih okoljih Informacijski pooblaščenec (IP) v nadaljevanju skladno s 5. točko prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22, 40/25 – ZInfV-1; v nadaljevanju: ZVOP-2), 58. členom Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju Splošna uredba) ter 2. členom Zakona o informacijskem pooblaščenca (Uradni list RS, št. 113/05 in 51/07 – ZUstS-A; v nadaljevanju ZInfP) podaja **pojasnila glede uvajanja videonadzora na javnih površinah v lokalnih okoljih**.

IP v zvezi s tem uvodoma pojasnjuje, da določbe 80. člena ZVOP-2, ki urejajo izvajanje videonadzora na javnih površinah, ter določbe 76. člena ZVOP-2, ki opredeljujejo splošne pogoje za izvajanje videonadzora, **ne predvidevajo predhodnega odločanja ali potrjevanja IP v konkretnih primerih pred uvajanjem videonadzora**. Tako tudi ni predvideno »vlaganje zahtev za namestitev videonadzora v lokalnih okoljih«, niti niso opredeljeni »postopki vlaganja zahtev« in posledično odločanje IP, temveč **gre za samostojno presojo upravljavcev**, ali je konkretna namestitev videonadzornega sistema nujna in sorazmerna ter kako bodo pri tem upoštevane zahteve zakonodaje. **IP se v okviru nezavezujočih mnenj ali pojasnil ne more in ne sme opredeljevati, ali je uporaba konkretne uvedbe skladna z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov**; zakonitost in skladnost obdelav osebnih podatkov v okviru konkretne situacije lahko IP preveri le v okviru uradnega inšpekcijskega postopka, po ugotovitvi in preučitvi vseh relevantnih okoliščin konkretnega primera.

V zvezi z izvajanjem videonadzora je IP že sprejel in objavil **Smernice glede izvajanja videonadzora** (dostopne so na: <https://www.ip-rs.si/publikacije/priro%C4%8Dniki-in-smernice/smernice-po-splo%C5%A1ni-uredbi-o-varstvu-podatkov-gdpr/smernice-glede-izvajanja-videonadzora>), ki podajajo odgovore na najpogosteje zastavljena vprašanja glede videonadzora z vidika zahtev ZVOP-2, kot so: splošna zakonska ureditev videonadzora, posebnosti na posameznih področjih (uradni službeni oziroma poslovni prostori, delovni prostori, prevozna sredstva, namenjena javnemu potniškemu prometu, javne površine), varnost videonadzornih sistem in druga vprašanja. Vse smernice IP so pripravljene s posebno pozornostjo do ciljnih publik, zato uporabljajo uporabniku prijazen in razumljiv jezik namesto strogega »pravniškega« pojasnjevanja zakonodaje.

Poleg smernic glede izvajanja videonadzora redno izdajamo tudi nezavezujoča mnenja na zaprosila posameznikov ter iz javnega in zasebnega sektorja. Mnenja javno objavljamo na naši spletni stran, pri čemer je video (in avdio) nadzor ločena in obsežna kategorija in na to temo je na spletni strani objavljenih **278 mnenj**, ki obravnavo zelo podrobna in konkretna vprašanja, s katerimi se soočajo prosilci; od tega se jih **41** nanaša izključno na vprašanja glede videonadzora javnih površin, ta tema pa je obravnavana tudi v drugih mnenjih.

Mnenja IP na temo video in avdio nadzora so dostopna na povezavi:

<https://www.ip-rs.si/mnenja-zvop-2/?id=13176&asId=as0&search=&tag%5B%5D=Video+in+avdio+nadzor&oseba=&pubfromdate=&pubtodate=&sub=Iskanje>.

V nadaljevanju podajamo še bolj konkretna pojasnila glede **uvajanja videonadzora na javnih površinah v lokalnih okoljih** in sicer je pred oziroma ob vzpostavitvi videonadzora potrebno izvesti vsaj naslednje korake:

1. Preučitev in natančna opredelitev razlogov za uvedbo videonadzora ter utemeljitev obstoja resnih in utemeljenih nevarnosti za varovane dobrine iz prvega odstavka 80. člena ZVOP-2

Uvajalci videonadzorni sistemov morajo ostati znotraj zakonsko določenega nabora varovanih dobrin kot jih določa prvi odstavek 80. člena ZVOP-2. Videonadzor mora torej biti potreben zaradi obstoja resne in utemeljene **nevarnosti za življenje, osebno svobodo, telo ali zdravje ljudi, varnost premoženja upravljavca ali varovanje tajnih podatkov**.

Argumentacije nujnosti uvedbe morajo biti dokumentirane in temeljiti na preverljivih dokazih in okoliščinah, priporočljivo z navedbo morebitnih v preteklosti storjenih nedopustnih dejanj na območju, kjer naj bi bil videonadzor, statistik, poročil oz. opažanj. Jasno morajo biti opredeljeni nameni uvedbe, lokacije, tokovi podatkov, udeleženi subjekti ter sredstva predvidnega izvajanja video nadzora.

2. Preučitev drugih, milejših ukrepov

Dokumentirati je treba objektivno izvedeno analizo obstoja in učinkovitosti drugih, milejših ukrepov, odvisno od konkretnih okoliščin, kot npr. povečanje prisotnosti varnostnega osebja in/ali pristojnih organov, namestitvev opozorilnih tabel, večja osvetljenost problematičnih področij ipd. Predstavljeni argumenti ne smejo biti pavšalne ali špekulativne narave, temveč podprti s preverljivimi podatki.

4. Izvedba testa sorazmernosti in tehtanje prevladujočega javnega oziroma zakonitega interesa

Preučiti je treba tako predvidene pozitivne vidike nameravane uvedbe kot tudi negativne vidike oziroma vplive na temeljne človekove pravice (npr. do svobode gibanja, združevanja, varstva osebnih podatkov) ter preučiti predvideno učinkovitost videonadzornega sistema. Preučiti in upoštevati je treba možne varovalke, s katerimi se poseg v pravice posameznikov, ki ga predstavlja videonadzor v čim večji meri omeji, kot npr. prilagoditev področja snemanja, časovno omejevanje (npr. na nočni čas, na obdobja, ko ni prisotnosti drugih oseb oz. ko obstaja izkazano večja verjetnost za pojav nedopustnih ravnanj). Testi sorazmernosti in prevladujočih interesov morajo biti pisni ter jasno utemeljeni.

5. Analiza potrebe po izvedbi ocene učinka na varstvo osebnih podatkov in predhodnega posvetovanja in pridobitev stališča pooblaščenega osebe za varstvo podatkov

Zlasti v primeru obsežnejših namestitev videonadzornih sistemov je lahko obvezna izvedba ocene učinka na varstvo osebnih podatkov (t.i. DPIA¹), s katero lahko celovito analiziramo in obravnavamo tveganja. Tudi če ocena učinka ni obvezna je primerno pridobiti stališča pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov (DPO), ki jo morajo imenovati vsi organi javnega sektorja². Na izdelano oceno učinka lahko poda mnenje IP, katerega pa ni mogoče razumeti kot odobritve ali preverjanja skladnosti predvidene uvedbe.

7. Izpolnitev splošnih pogojev za uvedbo videonadzora (76. in 80. člen ZVOP-2, področna zakonodaja)

Ob korektno izvedenih prej naštetih korakih je treba pozornost nameniti izpolnjevanju splošnih pogojev za uvedbo videonadzora, kot jih določajo 76. in 80. člen ZVOP-2 oziroma področna zakonodaja (npr. Zakon o cestah, Zakon o celostnem prometnem načrtovanju), glede vsebine in namestitve obvestil, zagotovitve varnosti samega sistema, opredeljenosti rokov hrambe, določitvijo pooblaščenega varnostnega osebja, zagotavljanja dnevnikov obdelave ter pripravljenosti na učinkovito izvrševanje pravic posameznika ali drugih zahtev po posredovanju video posnetkov. V primeru zunanjega (pogodbenega) izvajanja videonadzora je treba zagotoviti ustrezno ureditev medsebojnih razmerij - t.i. pogodbeno obdelavo osebnih podatkov³).

8. Redno spremljanje zakonitosti in upoštevanja temeljnih načel varstva osebnih podatkov

Ob korektno izvedenih prej naštetih korakih je potrebno delovanje videonadzornega sistema redno spremljati, kar vključuje preverjanje varnostnih vidikov, zagotavljanje sledljivosti, upoštevanje rokov hrambe, preverjanje ustreznosti ravnanja ob kršitvah varnosti podatkov, zakonitosti dostopov, uporabe in posredovanja posnetkov. Redni notranji nadzor lahko opravlja pooblaščen osebja za varstvo osebnih podatkov, ki rezultate rednih pregledov posreduje vodstvu.

¹ Vse informacije o ocenah učinka, vključno s smernicami, infografikami ter priporočili glede dobrih slabih praks so objavljene na posebni podstrani IP: <https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebni-podatkov/klju%C4%8Dna-podro%C4%8Dja-uredbe/ocena-u%C4%8Dinka-v-zvezi-z-varstvom-podatkov/>.

² Vse informacije o imenovanju, položaju in nalogah pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov (DPO) so , so objavljene na posebni podstrani IP: <https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebni-podatkov/klju%C4%8Dna-podro%C4%8Dja-uredbe/poobla%C5%A1%C4%8Dna-oseba-za-varstvo-podatkov/>.

³ Vse informacije o pogodbeni obdelavi osebnih podatkov, vključno z vzorcem pogodbe o pogodbeni obdelavi, so objavljene na posebni podstrani IP: <https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebni-podatkov/klju%C4%8Dna-podro%C4%8Dja-uredbe/pogodbena-obdelava/>.